

Полярна зірка

Говард Лавкрафт

У вікні мого кабінету, що повернуте на північ, сяє дивним світлом Полярна Зірка, сяє з безмірних чорних глибин. Осінніми днями під завивання північного вітру, тихого шепоту одягнутих в багряне дерев та сяяння щербатого місяця, я сиджу біля вікна та дивлюся на зірки.

Кассіопея сяє на небосхилі. Йдуть години. Зірки із сузір'я Великої Ведмедиці юрмляться над кронами дерев, що хитаються нічним вітром. Перед світанком Арктур підморгує червонястим кольором над схилом пагорба. Сузір'я Волосся Вероніки таємничо світиться на далекому сході. Лише світло Полярної Зірки ллється з темної безодні з однієї точки. Видається, що якесь божевільне око даремно намагається передати послання. Коли небо хмарніло, я дрімав.

Я добре пам'ятаю той вечір з північним сяйвом, коли над болотом грали відблиски демонічного світла. Але небо швидко затягнуло хмарами і я пішов спати.

І тоді я вперше побачив місто під рогатим вищербленим місяцем. Безмовне, дрімотне місто розкинулося на дивній рівнині поміж стрімких піків. Стіни, башти, колони, склепіння – все було зроблено з мертвенно-блідого мармуру. На багатьох вулицях стояли кам'яні мармурові колони з різьбленими зображеннями бородатих чоловіків. Повітря було тепле і непорушне. Над головою в zenіті жевріла Полярна Зірка. Я довго блукав по місту, але день так і не наставав.

Коли червона зірка Альдебаран, що сяяла над горизонтом, пройшла четверть горизонту, я побачив світло та рух в будинках та на вулицях. Люди, одягнуті в дивний, але шляхетний одяг, прогулювалися по тротуарах. Вони поважно неквапно розмовляли мовою, що я розумів, але яка не була схожа на жодну відомих мені мов. Коли червоний Альдебаран пройшов половину горизонту, то знову запанував присмерк та тиша.

Коли я прокинувся, то довго не міг прийти до тями. Моя пам'ять була заповнена видом міста, мою душу проймали невиразні почуття та спомини, природу яких я не міг зрозуміти. Так в хмарні дні я почав часто бачити місто – іноді під тьманим місяцем, іноді під пекучим жовтими промінням світила, що ніколи не сідало і весь час низько висіло над горизонтом. А в ясні ночі Полярна Зірка сяяла, як ніколи.

Поступово мене стало цікавити питання – яке моє місце в цьому місті на чудернацькій рівнині між дивними піками. При першому огляді міста я спостерігав світанок як безтілесний дух. З часом я міг брати участь в розмовах поважних джентльменів, що збиралися в публічних місцях. Я говорив собі: "Це не сон. Але як я можу довести більшу реальність того життя, життя в кам'яному будинку на сході від зловісного болота та кладовища на низькому пагорбі, де Полярна зірка сяє кожен ніч в моєму вікні?".

Однієї ночі, коли я слухав розмову на великій площі зі статуями, то відчув дивні зміни й побачив, що нарешті отримав тіло. Ні, я не був незнайомцем на вулицях

Олатое, міста, що знаходилося на рівнинах Саркіс між піками Нотон та Кадіофонек. Тут був мій друг Алос, він говорив і його промови дуже радували моє серце, бо це була мова справжнього патріота. В той вечір прийшли новини про падіння Дайкоса, про наступ Інутос – приземкуватих, жовтошкірих дияволів, що з'явилися 5 років тому з незнаного сходу та почали нападати на наше королівство і врешті почали облогу наших міст.

Вони взяли фортифікаційні споруди біля підніжжя гір і тепер шлях на рівнину був відкритий. Перепоною слугували лише мирні громадяни, що не могли довго опиратися. Приземкуваті створіння були майстрами війни і не мали й крихти честі. Вони не дотримувалися законів війни за якими воювали наші захисники, високі сіроокі чоловіки Лумар.

Мій друг Алос був командир усіх сил рівнини і він був останньою надією нашої країни. Зараз він говорив про небезпеки з якими ми стикнемося, закликав до народу Олатое, до сміливих Ломаріанців. Алос говорив про традиції нащадків, що силою проклали на південь із Зобра перед наступом льодовика и як силою відтіснили волохатих та довгоруких канібалів Гнофкехс, що стояли на шляху.

Мене Амос не взяв у воїни, бо я був занадто слабкий і при небезпеці впадав в якийсь дивний ступор. Але мої очі пильно спостерігали за містом, не зважаючи на довгі години, що я проводив за вивченням манускрипту Пнакотіс та творів мудреці Зобранії. Так мій друг хотів, щоб я не страждав від бездіяльності і призначив спостерігати за містом, хоча в цьому не було ніякої нагальної потреби. Мене послали на спостережну вежу Тапмен, слугувати очима нашої армії. У випадку як би Інутос спробували захопити цитадель через вузьку тіснину біля піка Нотона, то я повинен запалити полум'я, попереджуючи солдат про зненацький напад.

Я був на вежі сам, всі чоловіки з міцним тілом необхідні були внизу. Мій мозок розривався від збудження та втоми, я не міг нормально спати на протязі багатьох днів, але я був повний рішучості боротися, боротися за свою рідну землю Лормар, прекрасне місто Олатое між піками Нотон та Кадіофонек.

Я стояв на вершині сторожової вежі і споглядав рогатий тьмянний місяць, червоний та зловісний. Він коливався в парах, які підіймалися над долиною Бануф. Через відкриту стелю виблискувала Полярна зірка. Її промені тремтіли мов живі, мов погляд диявола. Мені видавалося, що злий дух нашіптував ритмічну обіцянку, що навівала сон. Він повторював її знову і знову.

Спи вартовий, лети вартовий,
Лети до сфери вартовий
На відстань в тисячу років
Лети до осяяного зіркою місця.
Там інші зірки на небосхилі,
Там зірки заспокоюють
Там зірки благословлять
Там зірки дарують спокій
Спи вартовий, лети вартовий

Я даремно боровся зі сном, але й тоді намагався зв'язати дивні слова з текстом манускрипту Пнакотіс. Моя тяжка, задурманена голова впала на груди і наступне що я побачив через вікно осяяну Полярну зірку над жахливими деревами, що росли над болотом. Я все ще спав.

Із сорому та відчаю я кричав и благав дивних істот із сновидінь розбудити мене, що попередити про Інутос, що прокрадаються мимо піку Нотон для того, щоб зненацька напасти на цитадель. Але демонічні істоти лише сміялися з мене й говорили, що я не сплю. Вони сміються, а в цей час жовті коренасті фігури прослизують мимо нас. Я не виконав свій обов'язок і зрадив чарівне місто Олатос. Я негідний свого товариша і командира Алоса. А ці примари з мого сну продовжують глузувати з мене. Вони кажуть, що немає землі Ломар, що це лише витвір моєї уяви. А ті королівства, над якими високо сяє Полярна зірка та червоний Альдебаран сходять над горизонтом, лежать закути в крижаний холод тисячі років і ніхто від нього не врятується ні жовті істоти, ні навіть якісь "ескімоси".

Так я звивався в агонії від вини, шаленіючи від спроб врятувати місто від небезпеки, що зростала з кожною миттю. Я даремно намагався звільнитися від жахливого сну про будинок з каменю та цегли на зловісному болоті, цвинтарі на пагорбі. А зла та жахлива Полярна зірка сяяла на чорному склепінні. Час від часу вона мигала і здавалась на погляд божевільного, що намагався передати дивне послання. Зміст послання він вже забув, лише пам'ятав що його треба передати.